

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2200/2021
05.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Светислав Пандовић, адвокат из ..., против тужене Опште болнице „Нови Пазар“ у Новом Пазару, чији је пуномоћник Решад Плојовић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2472/20 од 02.03.2021. године, у седници одржаној 05.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2472/20 од 02.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П1 136/16 од 19.03.2018. године одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности исплати износ од 1.200.000,00 динара са законском затезном каматом од дана доношења пресуде па до исплате. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2472/20 од 02.03.2021. године преиначена је првостепена пресуда тако што је усвојен тужбени захтев тужиле и обавезана тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности исплати износ од 1.200.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 19.03.2018. године као дана доношења пресуде па до исплате. Истом пресудом обавезана је тужена да тужиљи исплати трошкове парничног поступка у износу од 336.825,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС,

55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је по занимању медицинска сестра и виши ... техничар. Запослена је код тужене. Од дана ступања на рад 2,5 године је радила као ... сестра, 4 године као ... сестра, 5 година на ..., а преостали период, као и сада ради у ... на административним пословима. Ради утврђивања професионалне болести од стране изабраног лекара упућена је на амбулантно испитивање 18.10.2012. године у Центар за утврђивање и лечење професионалних болести, Института за медицину рада Србије. Након испитивања Институт је издао експертизу број ../2013 од 03.04.2013. године, којом је тужилци утврђено професионално обољење (hepatitis B chr. viralis) у складу са чланом 24. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Неспорно је да је тужилца сазнала да је оболела од хепатитиса Б током 1992. године када се због болова јавила лекару. Вештачењем од стране вештака специјалисте медицине рада утврђено је да код тужилце постоји умањење опште животне активности са компезованом функцијом јетре у проценту од 60%, које се манифестује у немогућности подизања и ношења терета, рад у нефизиолошком положају тела: стајање, сагињање, чучање, опружање и остало, те тужилца није способна за рад у неповољним климатским и микроклиматским условима, за кућне послове ограничено је способна због оштећења локомоторног апарата, а за трчање је апсолутно неспособна.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да се из доказа изведених током поступка није могла утврдити јачина и интензитет трајања душевних болова код тужилце, јер тужилца није предложила вештачење од стране вештака неуропсихијатра на околност претрпљених душевних болова због умањења опште животне активности. Стога је применом правила о терету доказивања из члана 231. став 2. Закона о парничном поступку одбио тужбени захтев тужилце као неоснован, с обзиром да тужилца током поступка није доказала да услед умањења животне активности трпи душевне патње које указују на озбиљан поремећај психичке и емоционалне равнотеже у интензитету који оправдава досуђивање накнаде по том основу у смислу одредбе члана 200. ЗОО.

Одлучујући о жалби тужилце другостепени суд је нашао да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, али да је погрешно закључио да је ради досуђења нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности, у ситуацији када је у поступку то умањење несумњиво утврђено од стране вештака специјалисте медицине рада у висини од 60%, при чему је од истог вештака утврђен начин на који се то умањење испољава те ограничења која тужилца трпи и трпеће убудуће, обавезно извођење додатног доказа вештачењем од стране вештака неуропсихијатра. По оцени другостепеног суда, у таквој ситуацији, првостепени суд је на основу одредбе члана 200. ст. 1. и 2. Закона о облигационим односима био овлашћен и могао је да оцени висину накнаде нематеријалне штете и без спровођења вештачења по вештаку неуропсихијатру. Ово стога што тужилца са умањењем опште животне активности у висини од 60%, која се огледа у немогућности подизања и ношења терета, рада у нефизиолошком положају тела (савијање, сагињање, чучање, опружање и остало), неспособности за рад у неповољним климатским и микроклиматским условима, ограничене способности за кућне послове и апсолутне неспособности за

трчање, свакако трпи овај вид нематеријалне штете, а како се ради о професионалном обољењу задобијеном на раду тужена одговара по основу објективне одговорности.

Одредбом члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, ... и 75/14), прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом.

Одредбом члана 154. став 2. Закона о облигационим односима (Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89,"Службени лист СРЈ", бр. 31/93, (Уредба - за време ратног стања: 22/99, 23/99, 35/99, 44/99) прописано је да се за штету од ствари или делатности од којих потиче повећана опасност штете за околину, одговара без обзира на кривицу.

Одредбом члана 200. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да ће за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица као и за страх суд, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству. Према ставу 2. истог члана, приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Полазећи од цитираних прописа, по оцени Врховног касационог суда, правилна је оцена другостепеног суда да је тужена објективно одговорна за нематеријалну штету коју је тужила претрпела услед професионалног обољења, а у виду претрпљених душевних болова због умањења опште животне активности. Код несумњиво утврђене чињенице да је експертизом Центра за утврђивање и лечење професионалних болести Института за медицину рада Србије број ../2013 од 03.04.2013. године код тужиле утврђено хронично професионално обољење (hepatitis B chr. viralis), односно узрочно-последична веза између HbsAg позитивности и обављања послова ... и ... сестре и да је вештачењем од стране специјалисте медицине рада утврђено да код тужиле због наведеног професионалног обољења које је праћено тешким оштећењем јетре трпе сви органи и системи органа у људском организму, те да постоји умањена општа животна активност у висини од 60% и описано у чему се наведено умањење тачно састоји, тужили, и по оцени Врховног касационог суда, у смислу одредбе члана 200. ЗОО, припада право на накнаду овог вида нематеријалне штете у висини која је досуђена побијаном пресудом.

Имајући у виду све околности конкретног случаја, Врховни касациони суд налази да је правилна и оцена другостепеног суда да је висина накнаде нематеријалне штете могла бити утврђена без провођења вештачења од стране вештака неуропсихијатра.

Правилна је оцена нижестепених судова да је истакнути приговор тужиле о застарелости потраживања неоснован с обзиром да је тужила за трајно умањење животне активности као последицу професионалног обољења сазнала из експертизе од 03.04.2013. године. За своју оцену нижестепени судови су дали правилне разлоге које као довољне и потпуне прихвата и Врховни касациони суд, због чега су супротни наводи ревизије неосновани.

Имајући у виду све изложено, Врховни касациони суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужене одбијена као неоснована, одбијен је њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић